

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: **«Економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів
на підприємстві (на прикладі ПАТ «Одеський Коровай»)»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Кисіль Олена Миколаївна _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Сілічева Наталія Євгенівна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Будь-яке підприємство на ринку товарів та послуг може успішно конкурувати лише за умови використання нових продуктів чи процесів їх виробництва та споживання. Така діяльність підприємства має інноваційний характер і відіграє ключову роль в його життєдіяльності. Однак кризові тенденції, що породжують нестабільність зовнішнього оточення, а також знижують внутрішній економічний потенціал, при неадекватному менеджменті компаній, спричиняють сповільнення та «замороження» інноваційної діяльності. В зв'язку із цим особливого значення набуває стратегічне управління інноваційним розвитком підприємств на основі процесу їх передбачення, регулювання та пристосування. У сучасних умовах різко підвищилася роль інноваційних стратегій, оскільки саме нововведення визначають всі інші напрями розвитку фірми.

Інноваційна стратегія являє собою систему довгострокових цілей інноваційної діяльності підприємства, обумовлених загальними задачами його розвитку й інноваційною ідеологією, а також вибір найбільш ефективних шляхів їхнього досягнення.

Внутрішній механізм інноваційної діяльності окремого підприємства може діяти найбільш ефективно лише тоді, коли будуть створені сприятливі зовнішні умови – відповідна інноваційна та фінансова інфраструктура, законодавча та нормативна база, а також має бути напрацьований чіткий категоріальний апарат інноваційної діяльності.

Ситуація на ринку хліба відіграє значну роль у соціальній стабільності суспільства, навіть незначні зміни в ціновій політиці та обсягах постачання відбиваються на суспільно-політичній ситуації в країні. Продукція із борошна входить до основного продуктового кошику і в значній мірі впливає на індекс інфляції в країні, тому органи державного управління вживають заходи для стримування зростання цін на продукцію, як економічні, так і політичні.

Аналізу інноваційних проектів присвячено багато робіт таких науковців як Сушко М., Тіхонова О., Мочалова Я., Бальтюкевич В., Гончарова Л. тощо.

Метою дослідження є аналіз зовнішнього та внутрішнього потенціалу ПАТ «Одеський Коровай» та розробка інноваційно-інвестиційного проекту задля підвищення його конкурентоспроможності.

Відповідно до мети дослідження поставлено наступні **завдання**:

- розкрити сутність та передумови інноваційного розвитку підприємств;
- розглянути особливості формування інноваційної стратегії розвитку підприємства;
- провести аналіз діяльності та фінансового стану підприємства;
- проаналізувати кон'юнктуру ринку хлібобулочних виробів та місце ПАТ «Одеський Коровай» на ньому;
- обґрунтувати необхідність впровадження інноваційних заходів на підприємстві, що досліджується;
- розробити інвестиційний та операційний плани реалізації інноваційного проекту;
- розрахувати показники економічної ефективності інноваційного проекту;
- виявити проектні ризики інноваційного проекту та шляхи їх мінімізації.

Вирішення наведених завдань передбачає застосування системного підходу до організації управління підприємницькою діяльністю з урахуванням комплексності змін внутрішнього та зовнішнього середовища.

Об'єктом дослідження є процеси впровадження інноваційних заходів на підприємстві.

Предметом дослідження є розробка інноваційно-інвестиційного проекту та оцінка його економічної ефективності та ризиків, пов'язаних з ним.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі на здобуття освітнього ступеня магістра було використано наступні методи:

– порівняльний метод – при дослідженні сучасних підходів до визначення сутності підходів до сутності таких понять як «інновації», «розвиток», «інноваційна стратегія розвитку»;

– розрахунково-аналітичний та структурно-динамічний методи – при визначенні проблем, тенденцій та перспектив розвитку досліджуваного підприємства;

– табличний (графічний) метод – при побудові таблиць та графіків;

– метод експертних оцінок – при визначенні основних характеристик зовнішнього середовища.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики України, Міністерства промислової політики України, Головного управління статистики в Одеській області, звітність ПАТ «Одеський Коровай».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 85 сторінок. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 21 таблицю, 5 рисунків.

Публікації. За результатами здійсненого дослідження опубліковано статтю «Оцінка економічної ефективності проекту впровадження інновацій на ПАТ «Одеський коровай» у збірнику наукових праць «Науковий вісник Одеського національного економічного університету».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти інноваційного розвитку підприємств**» розглянуто сутність та механізми інноваційних заходів; обґрунтовано вибір напрямку модернізації підприємства;

У другому розділі «**Аналіз процесів інноваційного розвитку ПАТ «Одеський Коровай»**» проведено аналіз фінансового стану підприємства, розроблено проект створення нової технологічної лінії.

У третьому розділі «**Оцінка економічної ефективності проекту впровадження інновацій на ПАТ «Одеський Коровай»**» проведено розрахунок критеріїв економічної ефективності розробленого проекту, виявлення та оцінка можливих ризиків, пов'язані з його функціонуванням.

ВИСНОВКИ

1. Інновації – це процес створення та комерціалізації підприємством нової техніки, технології, товарів, методів управління, тощо, які викликають (спрямовані) покращення якості та ефективності виробничого, управлінського, комерційного та інших процесів, а також призводять до розвитку економіки в цілому.

2. Інноваційний розвиток підприємства – розробка та освоєння продуктових та технологічних інновацій, а також цілеспрямований пошук й розвиток специфічних компетенцій на основі формування сприйнятливості підприємства до інноваційних змін за рахунок реалізації різних видів інновацій.

3. Інвестиційний проект – це системно обмежений та закінчений комплекс заходів, документів й робіт, фінансовим результатом якого є прибуток (дохід), матеріально-речовим результатом – нові або реконструйовані основні фонди (комплекси об'єктів), або придбання та використання фінансових інструментів чи нематеріальних активів з подальшим отриманням доходу чи соціального ефекту.

4. Головною метою управління інвестиційною діяльністю підприємства є отримання максимального прибутку не тільки в поточному, але й у перспективному періодах.

5. На формування та реалізацію інноваційної стратегії підприємства впливає багато чинників і головним завданням підприємства є адаптація до змін умов зовнішнього середовища шляхом пошуку нових способів та сфер реалізації потенціалу підприємства.

6. Аналіз динаміки показників, що відображають майновий стан ПАТ «Одеський Коровай» дозволяє зробити висновок про великий ступінь зносу основних фондів підприємства. Враховуючи, що за аналізований проміжок часу майже не спостерігався процес інвестування у основні фонди, можна дійти висновку, що обладнання, яке використовує у своїй діяльності підприємство, не тільки зношене фізично, але і морально застаріле.

7. Проаналізував показники платоспроможності ПАТ «Одеський Коровай», можна дійти висновку, що протягом майже всього періоду, що аналізується, на підприємстві існують проблеми з обслуговуванням своєї поточної заборгованості за рахунок будь-якої частини оборотних коштів.

8. Аналіз показників оцінки фінансової стійкості дає інформацію, що підприємство ПАТ «Одеський Коровай» є фінансово залежним, проте його капітал знаходиться в найбільш мобільній формі.

9. Аналіз показників ділової активності ПАТ «Одеський Коровай» дозволяє зробити висновок, що підприємство зазнає складнощів з розрахунками по вже відвантаженої продукції, причому динаміка розвитку цього аспекту діяльності підприємства за період часу, що аналізується, має вкрай негативний характер. Не ефективним також є використання підприємством власних основних фондів. І лише динаміка обсягів реалізації продукції має різноспрямований характер. При зростанні цього показника у 2016 р. більше, ніж у 2 рази, у порівнянні з 2015 р. загальна динаміка усе рівно є невтішною для ПАТ «Одеський Коровай».

10. На ринку спостерігається, що темпи зниження обсягів виробництва хлібобулочних виробів випереджають темпи зниження кількості населення в Україні. Споживання продукції, яку вироблено промисловими підприємствами, майже дорівнює її виробництву (залишки на складах підприємств, за попередніми підсумками 2016 року, становлять 194 т, або 0,01% обсягів виробництва).

11. ПАТ «Одеський Коровай» необхідно впровадження стратегії наступу, яку розробляють для реалізації загальної стратегії зростання. Вона пов'язана з прагненням фірм досягти технічного та ринкового лідерства шляхом створення та впровадження нових продуктів.

12. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про прибутковість запропонованого проекту. Так, середня норма рентабельності складає 34,04%, що свідчить про ефективність інвестування коштів у створення технологічної лінії. Чистий дисконтований дохід склав 97906 грн., що також говорить про відносну прибутковість проекту.

13. Розрахований індекс прибутковості проекту показує, що, з урахуванням вартості грошей у часі, кошти, вкладені в бізнес, принесуть прибуток. Індекс прибутковості проекту створення технологічної лінії з виробництва донатів враховує зміну вартості грошей під впливом часу та вказує, що кожна гривня вкладених в проект коштів принесе 0,10 грн чистого прибутку в перерахунку на сьогоднішній день.

14. По запропонованому проекту створення нової виробничої лінії, термін повернення вкладених коштів складе 43 місяці, а з урахуванням вартості грошей у часі – 73 місяці. Зважаючи на те, що розглядається проект пов'язаний з виробництвом, розраховані величини є прийнятними для підприємства цієї сфери діяльності. Для збереження беззбиткового функціонування підприємству потрібно отримувати дохід у розмірі 120000 грн, що є досяжним показником для підприємства цієї сфери діяльності у нашому регіоні.

АНОТАЦІЯ

Кисіль Олена Миколаївна, «Економічне обґрунтування впровадження інноваційних заходів на підприємстві (на прикладі ПАТ «Одеський Коровай»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – м. Одеса, 2018 рік

Розглянуто сутність та механізми інноваційних заходів; обґрунтовано вибір напрямку модернізації підприємства;

Проведено аналіз фінансового стану підприємства, розроблено проект створення нової технологічної лінії.

Розраховано критерії економічної ефективності розробленого проекту, виявлення та оцінка можливих ризиків, пов'язані з його функціонуванням.

Ключові слова: хлібобулочні вироби, кон'юнктура ринку, прогнозування, трендова модель, інноваційний проект, інновації.

ANNOTATION

Kisil Olena "Economic substantiation of implementation of innovative measures at the enterprise (for example, PJSC "Odesa Coroway)".

Thesis for Master degree in specialty "Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges" under the program "Economics, Planning and Business Management". – Odessa National University of Economics. – Odessa, 2018

The essence and mechanisms of innovative measures are considered; the choice of the direction of modernization of the enterprise is substantiated;

The analysis of the financial condition of the enterprise was carried out, the project of creation of a new technological line was developed.

The criteria of the economic efficiency of the developed project, the identification and estimation of possible risks related to its functioning are calculated.

Keywords: bakery products, market conditions, forecasting, trend model, innovation project, innovations.